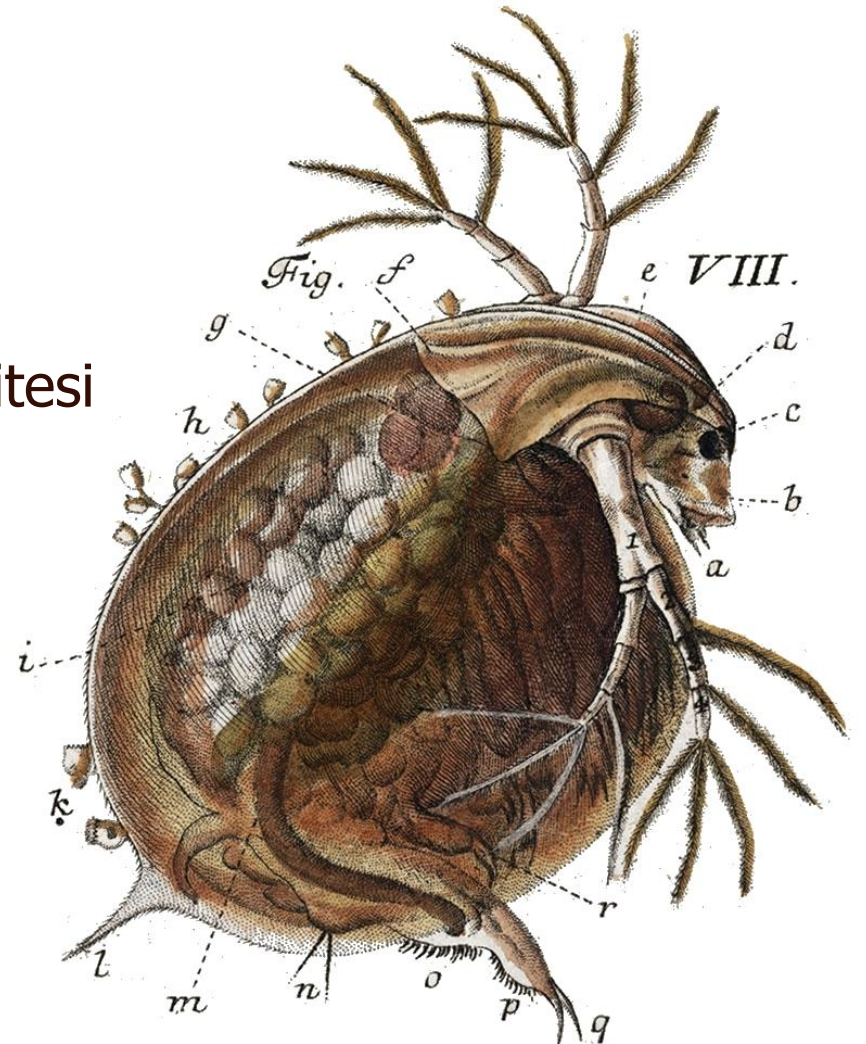

Daphnia: Yükselen bir model organizma

Babür Erdem

Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Fen-Edebiyat Fakültesi
Biyoloji Bölümü

Jacob Christian Schaeffer, 1755

Daphnia

- ❖ Yunan mitolojisinde bir su perisi olan Dafne
- ❖ Su piresi
- ❖ 1 – 5 mm boyunda

Babür Erdem

Daphnia'nın taksonomik yeri

Alem: *Animalia*

Şube: *Arthropoda*

Altşube: *Crustacea* (Brünnich,177)

Sınıf: *Branchiopoda* (Latreille, 1817)

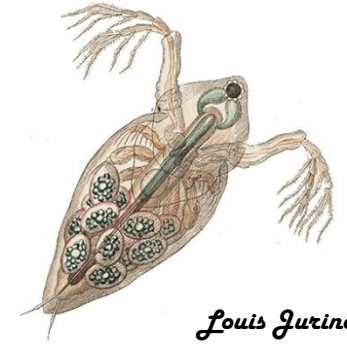
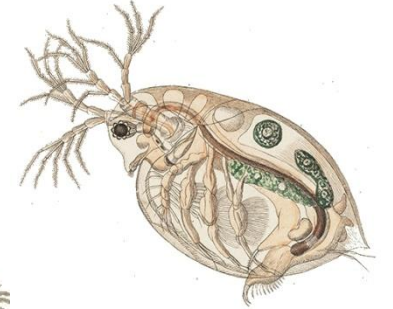
Altsınıf: *Phyllopoda* (Preuss, 1951)

Takım: *Diplostraca* (Gerstaecker)

Alttakım: *Cladocera* (Latreille, 1829)

Aile: *Daphniidae* (Straus, 1820)

Cins: *Daphnia* (O. F. Mueller, 1785)

Louis Jurine, 1820

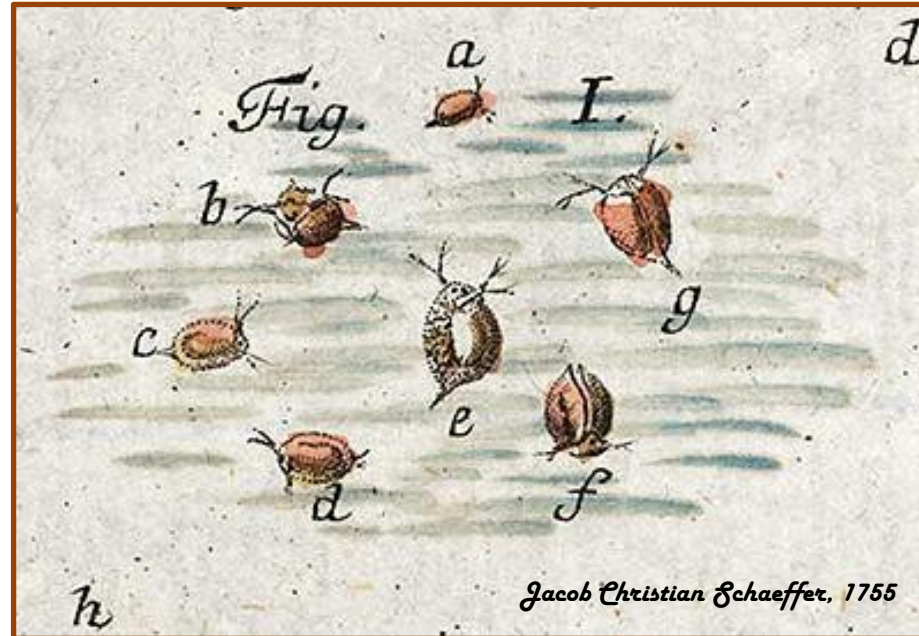

Ekoloji araştırmaları

Limnoloji (Gösterge tür)

Ekotoksikoloji (Akut ve kronik toksisite deneyleri)

Evrimsel biyoloji (Konak ve parazit birlikte evrimi)

Avantajları

- ❖ Üretimi ucuz ve basit
- ❖ Kısa ömür uzunluğu
- ❖ Fazla sayıda yavru
- ❖ Şeffaf vücut yapısı
- ❖ Belirgin morfolojik değişimler

Daphnia genomu

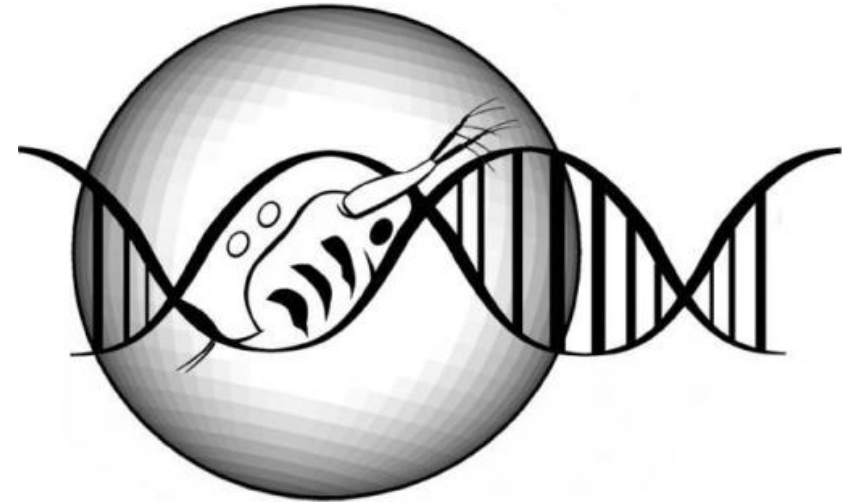
❖ 2011 yılında kapsamlı genom analizi tamamlanmıştır.

❖ 30.000 gen belirlenmiştir.

❖ Genlerin %36'sı *Daphnia*'ya özgüdür.

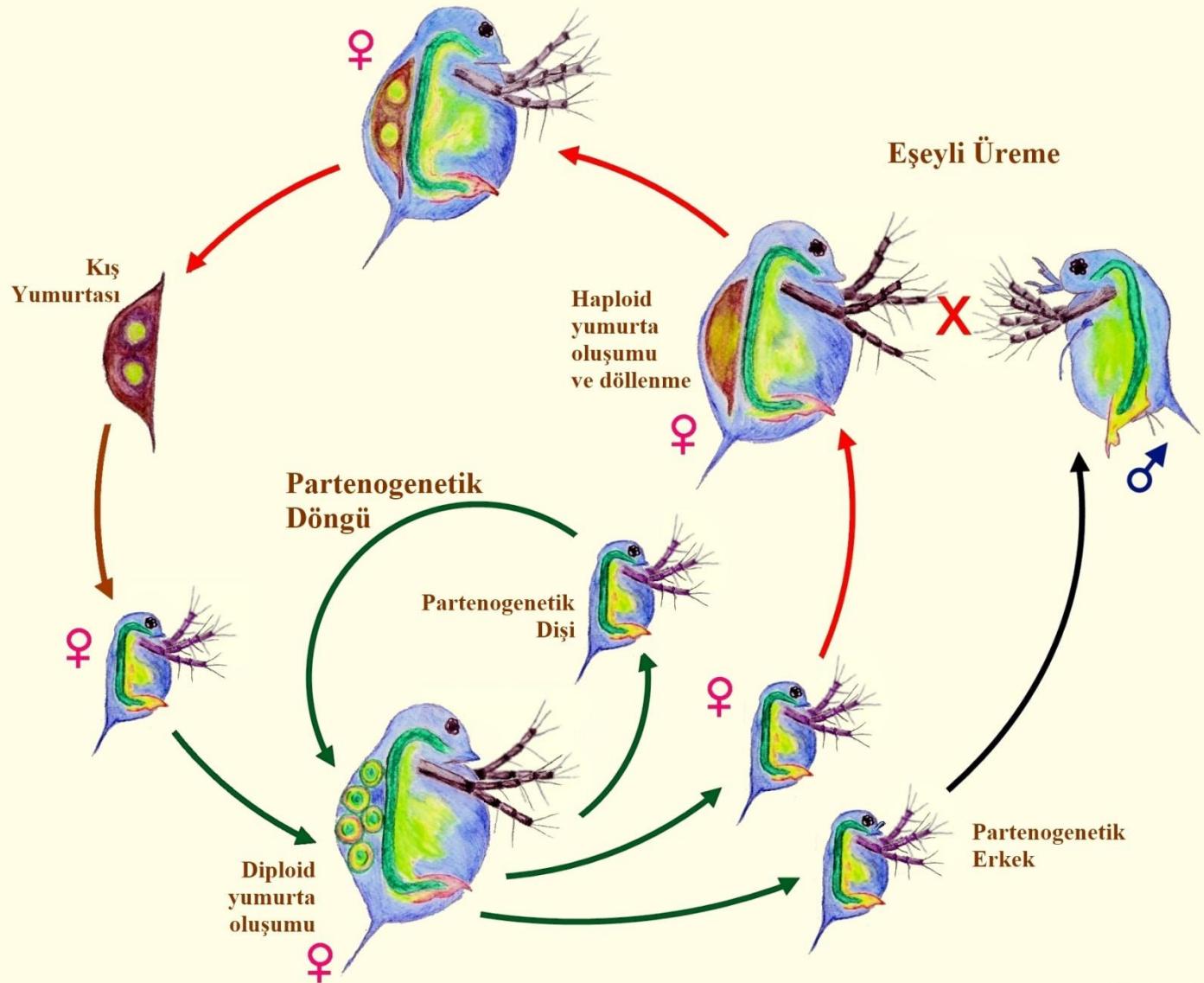
Daphnia Genomics Consortium

Daphnia genomu

- ❖ Yüksek duplikasyon sayısı
- ❖ Farklı çevresel koşullarda işlevsellik kazanmakta
- ❖ Fenotipik plastisite
- ❖ Gen – gen etkileşimi

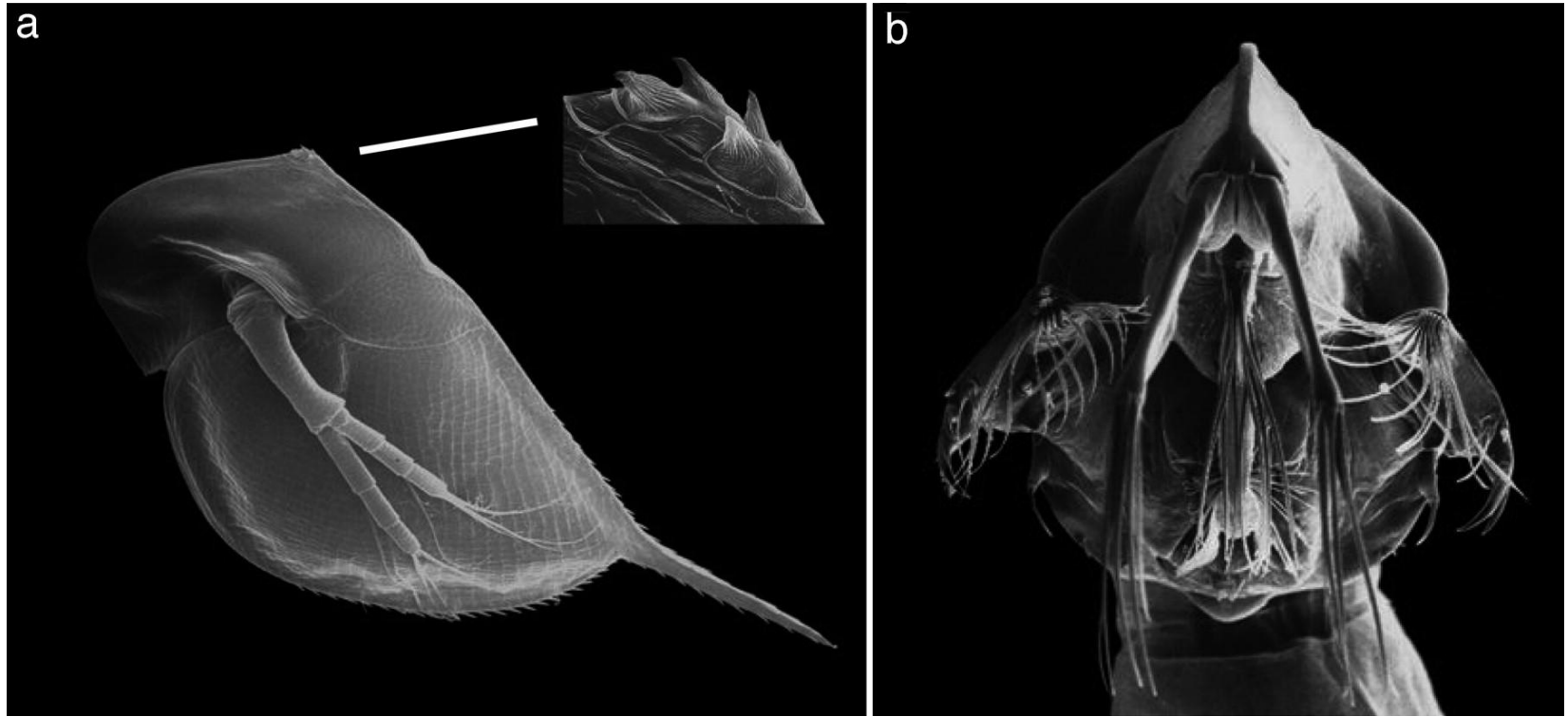
Daphnia'da Döngüsel Partenogenez

Babür Erdem

Epigenetik düzenleme

Laforsch, C., *et al.* PNAS 2004; 101 : 15911-15914

©2004 by National Academy of Sciences

PNAS

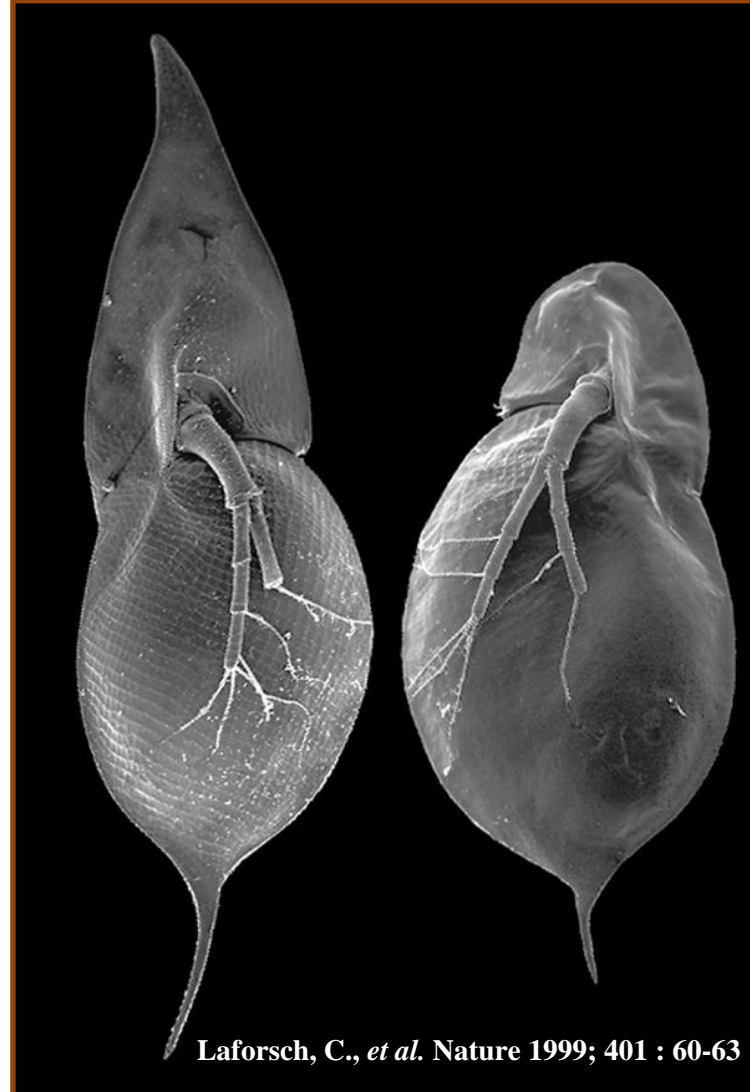
Epigenetik kalıtım

Lamarck'a özür borçlu
muyuz?

Edinilmiş karakterlerin
kalıtımı

Epigenetik kalıtım

Daphnia ile gerçekleřtirilen epigenetik alıřmalar

❖ Stres faktörlerinin etkileri

❖ Kimyasalların etkileri

□ Hormesis

➤ Yařam süresi

➤ Geliřim

➤ Doğurganlık

Epigenetik arařtırmalar

❖ Histon modifikasyonu

❖ RNAi aktiviteleri

❖ DNA metilasyonu

Klon soyların yetiştirilmesi ile gelişimsel farklıların epigenetik kökeni incelenebilir, stres faktörlerinin epigenetik etkileri ve bunların nasıl kalıtsallaştığı araştırılabilir.

Mammalian Models:

➤ Mouse

➤ Rat

Non-Mammalian Models:

➤ *S. cerevisiae* (budding yeast)

➤ *S. pombe* (fission yeast)

➤ *Neurospora* (filamentous fungus)

➤ *D. discoideum* (social amoebae)

➤ *C. elegans* (round worm)

➤ *Daphnia* (water flea)

➤ *D. melanogaster* (fruit fly)

➤ *D. rerio* (zebrafish)

➤ *Xenopus* (frog)

➤ *Gallus* (chicken)

Other Model Organisms:

➤ *Arabidopsis*

<http://www.nih.gov/science/models/>

Ellie Metchnikoff,
1908 yılında Nobel
Ödülü alan hücresel
bağışıklık üzerine
yaptığı çalışmasında
Daphnia'yı
kullanmıştır.

Kaynakça

Agrawal, A. A., Laforsch, C., & Tollrian, R. (1999). Transgenerational induction of defences in animals and plants. *Nature*, 401, 60–63.

Colbourne, J. K., Pfrender, M. E., Gilbert, D., Thomas, W. K., Tucker, A., Oakley, T. H., ... Basu, M. K. (2011). The ecoresponsive genome of *Daphnia pulex*. *Science*, 331(6017), 555–61.

Ebert, D. (2011). A genome for the environment. *Science*, 331(6017), 539–40.

Harris, K. D. M., Bartlett, N. J., & Lloyd, V. K. (2012). *Daphnia* as an emerging epigenetic model organism. *Genetics Research International*, 2012, 147892.

Laforsch, C., & Ngwa, W. (2004). An acoustic microscopy technique reveals hidden morphological defenses in *Daphnia*. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 101(45), 15911–15914.

Somel, M., Aykanat, T., & Sakarya, O. (2011). Su piresi genomundaki sürprizler. *Bilim ve Gelecek Dergisi*. 85

Teşekkürler...

